

Toelichting op de Verordening gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens

Door deze verordening te bewerken conform het gemeentelijk privacybeleid inzake de GBA voldoet de gemeente aan de vereisten, zoals gesteld in de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens bij het opstellen van deze verordening is uitgegaan van de aanpassingswet WBP (Stb. 2001, 180) en de Wet bescherming persoonsgegevens (Stb. 2000, 302)). De gemeenteraad zal de verordening na bewerking dienen vast te stellen en in werking te laten treden. Inwerking-treding met terugwerkende kracht tot en met 1 september 2001 is mogelijk.

Hieronder volgt nog een artikelsgewijze toelichting, die ingaat op de wijze waarop de gemeente invulling kan geven aan het model.

De verordening bestaat uit een aantal onderdelen. Allereerst zijn er algemene bepalingen (artikel 1 tot en met 3), die gelden voor de GBA. Vervolgens worden de vereisten van de aanpassingswet Wbp uitgewerkt voor de Wet GBA (artikel 4 tot en met 6). Daarin worden alleen zaken geregeld waartoe de Wet GBA verplicht.

Persoonsgegevens die aangehaakt zijn aan de GBA vallen sinds 1 september 2001 onder het regime van de Wbp.

Ten slotte zijn er overige bepalingen (de artikelen 7 en 8).

Artikel 1

In dit artikel worden de begripsbepalingen uitgewerkt. De verordening gaat alleen over de GBA. Termen als bevolkingsadministratie spelen dan ook geen rol meer.

Artikel 2. Beheer

De functionaris eerste beleidsmedewerker Burgerzaken is belast met de dagelijkse zorg over de GBA. Zo'n regeling moet er zijn op grond van artikel 14 van de Wet GBA.

Artikel 3. Verbanden met andere registraties

Op grond van dit artikel vindt verstrekking van persoonsgegevens uit de GBA aan andere binnengemeentelijke afdelingen plaats. Het aanleggen van verbanden hangt samen met het gemeentelijk informatiebeleid. De Wet GBA verplicht tot het benoemen van de verbanden die in de gemeente zijn aangelegd tussen de verschillende administraties. Een voorbeeld van een dergelijk verband is die van de koppeling met een eventuele basisregistratie waarover de gemeente wellicht beschikt. Aangegeven moet worden welke registraties het betreft, waarvoor de gegevens worden gekoppeld, om welke afdeling het gaat en door wie de gegevens worden beheerd.

In artikel 4 tot en met 6 wordt de rechtstreekse toegang tot de GBA inzichtelijk gemaakt, aan wie gegevens binnengemeentelijk worden verstrekt, onder welke voorwaarden gegevens worden verstrekt aan vrije derden en wie die vrije derden zijn.

Artikel 4. Rechtstreekse toegang tot de GBA

Rechtstreekse toegang wil zeggen: het via een 'on line verbinding' kunnen raadplegen of muteren van gegevens, zonder tussenkomst van anderen. Onderdeel a en b regelen de toegang van de beheerder en de ambtenaren Burgerzaken tot de GBA. Onderdeel c geeft de systeembeheerders toegang tot de GBA, maar uitsluitend voor het systeembeheer. Onderdeel d regelt de toegang, het doel van de toegang en welke gegevens beschikbaar zijn voor binnengemeentelijke afnemers.

Nog steeds geldt dat buitengemeentelijke afnemers en derden geen rechtstreekse toegang mogen hebben tot de GBA. Ze komen dan ook niet voor in deze verordening. Bijzondere aandacht is

nodig voor een autorisatiestructuur voor het binnengemeentelijk gebruik van de GBA. Ook voor binnengemeentelijke afnemers gelden de eisen van de Wet GBA[1].

De GBA-applicatie moet voorzieningen bevatten om gegevens en functies af te schermen. In verband met de problematiek van geheime afnemersindicaties is inmiddels een regeling getroffen voor toegang van medewerkers van de afdeling Burgerzaken tot het toepassingssysteem[2].

Artikel 5. Verstrekking van gegevens aan binnengemeentelijke afnemers

Aan binnengemeentelijke afnemers wordt ‘systematisch’ gegevens verstrekt zonder hun rechtstreekse toegang tot de GBA te geven. Het gaat dan om periodieke selecties. Deze verstrekkingen moeten eveneens inzichtelijk worden gemaakt in de verordening. Ook hiervoor gelden de vereisten van de Wet GBA[3]. Voor verstrekkingen op papier is reeds een voorziening getroffen in de Wet GBA[4].

Artikel 6. Overige verstrekkingen

In dit artikel kunnen de verstrekkingen die de raad wil toestaan op grond van artikel 100 Wet GBA, worden geregeld. Dat zijn de verstrekkingen aan ‘vrije derden’. Hier mogen alleen derden worden opgenomen en gegevens aan hen worden verstrekt als wordt voldaan aan de eisen die artikel 100 Wet GBA stelt. Deze voorwaarden zijn:

- Er mogen geen gegevens worden verstrekt aan rechtspersonen met winstoogmerk, met andere woorden: commerciële instellingen.
- In de gemeentelijke verordening moet per (categorie) vrije derde(n) het doel van de verstrekking worden aangeven.
- Verstrekkingen kunnen alleen plaatsvinden voorzover dit noodzakelijk is in het belang van de bescherming van de betrokkene dan wel van de rechten of vrijheden van anderen.
- Nagegaan moet worden of de verstrekking gerechtvaardigd is door een dringende maatschappelijke behoefte en in verhouding staat tot het doel waarvoor de gegevens worden gevraagd. Dit doel moet niet op een minder ingrijpende wijze te bereiken zijn.
- Elke verstrekking moet worden getoetst op proportionaliteit en subsidiariteit.
- Bij verstrekkingen aan organisaties buiten de Europese Unie moet men nagaan of het beschermingsniveau voor verwerking passend is. Of landen een passend beschermingsniveau bieden, kan worden nagevraagd bij het Cbp.
- Wanneer gegevens worden verstrekt aan particulieren, ten behoeve van een persoonlijk niet-commercieel belang, is eerst de uitdrukkelijke toestemming van de ingeschrevene vereist.

Mogelijke categorieën voor verstrekkingen zijn:

- door de gemeente gesubsidieerde instellingen, zoals verenigingen;
- vakbonden;
- ouderenbonden;
- stichtingen met een maatschappelijk doel.

Alleen de volgende gegevens mogen worden verstrekt: ‘algemene en verwijzgegevens over de naam, de geslachtsnaam van de echtgenoot dan wel geregistreerde partner, de eerdere echtgenoot of eerdere geregistreerde partner, het gebruik door de ingeschrevene van de geslachtsnaam van de echtgenoot dan wel geregistreerde partner, de eerdere echtgenoot of eerdere geregistreerde partner, het adres, de gemeente van inschrijving, de geboortedatum en de datum van overlijden’ [5].

Artikel 7 en 8 bevatten bepalingen over beveiliging, intrekking van de oude verordening (reglement), datum van inwerkingtreding, citeertitel en de terinzagelegging.

Artikel 7. Beveiliging

Veel gemeenten hebben een beveiligingsplan geschreven. Voor de GBA moet dit beveiligingsplan in ieder geval voldoen aan de eisen die Het Logisch Ontwerp stelt[6].

Artikel 31 Besluit GBA stelt dat er voldoende voorzieningen van technische en organisatorische aard getroffen moeten zijn ter beveiliging van de in de GBA vermelde gegevens tegen verlies of aantasting van deze gegevens en tegen onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking van deze gegevens.

Het daarin gestelde kan worden opgesplitst naar de volgende aandachtsgebieden:

- Het systeem dan wel de methode voor het ontwikkelen, uitvoeren, meten dan wel controleren en bijsturen van beveiligingsmaatregelen;
- de maatregelen van technische aard om verlies, aantasting en onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking van deze gegevens te voorkomen;
- de maatregelen van organisatorische aard om verlies, aantasting en onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking van deze gegevens te voorkomen.

Als laatste geldt in het kader van beveiliging nog wat in paragraaf 7.3.5 staat:

- het transport van alternatieve media met GBA-berichten moet voldoen aan de geldende eisen.

Artikel 8. Slotbepaling

De oude verordening dient te worden ingetrokken.

Het verdient aanbeveling de inwerkingtreding met terugwerkende kracht te doen geschieden, tot en met 1 september 2001, zijnde het moment waarop de wijziging van de Wet GBA van kracht is geworden.

Ten slotte is in dit artikel de citeertitel opgenomen en de terinzagelegging geregeld.

[1]) Artikel 88 en 89 Wet GBA.

[2]) Artikel 68i Besluit GBA.

[3]) Artikel 88 en 89 Wet GBA.

[4]) Artikel 88, eerste lid, Wet GBA.

[5]) Artikel 100, tweede lid, Wet GBA.

[6]) Zie hiervoor de paragraaf 7.3.3 en 7.3.5 van het LO GBA.